

Begroeiide daken nog onvoldoende in bestemmingsplan

In de voorgaande artikelen over een dakbedekkingstelsel voorzien van een dakbegroeiing is niet nader ingegaan op de argumenten waarom er voor een dak met een dakbegroeiing wordt gekozen. Zonder de indruk te willen wekken volledig te zijn, tracht Ruud van Scheijndel in dit artikel enkele mogelijke argumenten inclusief de bijbehorende achtergronden nader uit te diepen.

R.F.M. van Scheijndel
senior technisch manager en
voorzitter VBB (Vereniging van Bouwwerk Begroeners)

De keuze van een dakbegroeiing

Wanneer wordt gekozen voor een dak voorzien van een dakbegroeiing, dan is de keuze afhankelijk van degene die deze keuze maakt en deze zal gebaseerd zijn op rationele of emotionele gronden. Zo zal een architect, wanneer hij die keuze persoonlijk maakt, deze meestal baseren op esthetische overwegingen die op het project van toepassing zijn. Een dakbegroeiing kan de gekozen vormgeving van het object versterken, maar de begroeiing kan ook gebruikt worden om het bouwwerk te integreren in zijn natuurlijke omgeving of zelfs praktisch onzichtbaar maken.

Een eigenaar of opdrachtgever zal deze keuze meestal maken op basis van ideologische argumenten. Dat een dakbegroeiing goed is voor het milieu, is een daarbij veel gebruikt argument. Bij kleinschalige projecten als een privé woning of enkele duurdere woningen van een projectontwikkelaar zal een dakbegroeiing er anders uitzien dan wanneer deze keuze gemaakt wordt door een woningstichting bij een grootschalige toepassing. Het onderhoud en beheer zullen factoren zijn die, naast de investering, bij de afwegingen door de laatste partij zeker meegenomen zullen worden.

De keuze tot het toepassen van een dakbegroeiing zal in de eerder genoemde situaties altijd geheel vrijblijvend zijn. Wanneer er budgettaire problemen zijn zal het schrappen van de dakbegroeiing altijd een bezuiniging opleveren die verder niet van invloed is op de kwaliteit van het bouwwerk. Niemand wordt in de genoemde situaties 'gedwongen' tot het aanbrengen van een dakbegroeiing. Het ligt anders wanneer een dakbegroeiing moet worden aangebracht omdat deze is opgenomen in het bestemmingsplan waar het betreffende project wordt gerealiseerd.

Bestemmingsplan en opgenomen bepalingen

In een bestemmingsplan dat na een inspraakprocedure door de gemeenteraad is vastgesteld, kunnen naast de algemene voorwaarden ook bijzondere bepalingen zijn opgenomen. Bij het onderdeel 'duurzaam bouwen' komen vaak sleutelwoorden voor als 'duurzaamheid', 'kwaliteit' en 'milieu', om er maar enkele te noemen. Deze abstracte begrippen worden dan vertaald naar concreet omschreven uitgangspunten, ofwel 'een programma van eisen', dat wordt opgenomen in het bestemmingsplan.

Enkele veel voorkomende hierbij genoemde eisen zijn o.a.

- een EPC die 10% lager is dan ten tijde van uitvoering in het geldende Bouwbesluit is vastgesteld
- de toepassing van een laagtemperatuur verwarmingstelsel
- de toepassing van een zonneboiler
- de toepassing van een gescheiden rioleringsstelsel
- de toepassing van regenwateropvang
- het gebruik van milieubewuste en duurzame materialen
- het gebruik duurzame energie met behulp van PV-panelen (zonne-energie)

gescheiden hemelwaterafvoer met bladrooster

dak met paneel voor zonneboiler

Onderwerpen als flora en fauna zijn eveneens sleutelwoorden die in een bestemmingsplan kunnen voorkomen. Deze hebben dan meestal betrekking op de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het gebied waarop het bestemmingsplan van toepassing is.

In een bestemmingsplan komen sleutelwoorden als 'dakbegroeiing', 'waterberging' of 'waterbergend vermogen' en 'vertraagde waterafgifte' momenteel nog niet voor. Vermoedelijk heeft dat te maken met het ontbreken van kennis over de mogelijkheden van dakbegroeiingen bij de mensen die zich bezig houden met het schrijven van een bestemmingsplan. Over iets wat er niet staat geschreven, behoeft de gemeenteraad ook geen uitspraak te doen of een beslissing te nemen.

De opwarming van de aarde en de problematiek rondom de toename van hevige regenbuien met een overbelasting van de rioleringsystemen zijn algemeen bekende onderwerpen die de huiskamer via het journaal bereiken. Platte en licht hellende daken voorzien van een goed dakbegroeiingsysteem met een waterbergend vermogen kunnen een bijdrage leveren in het terugdringen van dit probleem.

Dit mag dan echter niet gebeuren op basis van vrijwilligheid, maar zal moeten worden opgelegd door het opnemen van een goed geformuleerd omschreven dakbegroeiing in het 'programma van eisen' in een bestemmingsplan.

gat bodeminfiltratie hemelwater met filterdoek

Deze wijze van bijdragen aan de oplossing van het probleem van de wateroverlast zal pas over een aantal jaren zijn uitwerking krijgen wanneer de projecten in uitvoering komen die onder zo'n nieuw bestemmingsplan vallen. Van belang is dat de diverse overheden in deze materie hun verantwoording durven te nemen. Momenteel zijn er wel enkele gemeenten die als directe oplossing van dit probleem het aanbrengen van een dak voorzien van een aanvullende dakbegroeiing stimuleren door hierop een subsidie te verstrekken. De hierop van toepassing zijnde

aanbrengen elementen bodeminfiltratie hemelwater

voorwaarden zijn afhankelijk van de gemeentelijke verordening waar de subsidie verstrekt wordt.

Een kans en een uitdaging

De belangstelling voor daken voorzien van een dakbegroeiing neemt hand over hand toe. In de uitgaven van *Roofs* van het afgelopen half jaar is hieraan veel aandacht besteed. Ook in de algemeen bouwkundige en architectuur vakbladen zijn hierover regelmatig publicaties te lezen. Zelfs in landelijke en regionale kranten kun je artikelen lezen die over 'groene daken' gaan. Niet al deze artikelen verdienen de schoonheidsprijs en soms staat er grote onzin geschreven, maar dat het onderwerp in de schijnwerpers staat kan niet worden ontkend.

Dan zou je toch denken dat wanneer je om je heen kijkt dit ook zichtbaar zou moeten zijn in de gerealiseerde projecten voorzien van begroeide daken. Maar niets is minder waar. Als specialist op het vakgebied van platte en licht hellende daken, met een ervaring van meer dan 40 jaar, weet ik best hoe ik naar daken moet kijken om te zien wat trends en ontwikkelingen zijn. Sorry, maar ik zie in de praktijk helaas niet wat ik in de publicaties lees. Tenminste niet in die hoeveelheden dat ik dat als trend kan aanmerken.

De rijksoverheid kan wel een uitspraak doen van 'meer met minder' met de bedoeling het duurzaam bouwen te stimuleren. Maar dan mag dezelfde rijksoverheid ook het goede voorbeeld geven door in de praktijk op haar gebouwen meer begroeide daken toe te passen, want zij heeft toch immers een voorbeeldfunctie.

Nu de economie de verkeerde kant op gaat, ben ik bang dat men een kans laat liggen tot het weer wat beter gaat. Er is immers minder geld te spenderen. Laat deze tijd nu niet verloren gaan, maar gebruik deze tijd om bestemmingsplannen te schrijven waarin plaats is voor begroeide daken. Een gezonde discussie over dit onderwerp is geen verloren energie maar mag niet verzanden in oeverloos heen en weer gepraat. Ik vraag me af of de diverse overheden deze uitdaging durven aan te nemen. ■